

**AGJENCIA PUBLIKE E
AKREDITIMIT TË
ARSIMIT TË LARTË**

APAAL

**STANDARDET
SHTETËRORE TË
CILËSISË**

PËR

**AKREDITIMIN E PROGRAMEVE TË
STUDIMEVE TË CIKLIT TË TRETË**

(DOKTORATË)

Tiranë 2012

**Standardet Shtetërore të Cilësisë në Institucionet e
Arsimit të Lartë.**

Përgatitur për botim për APAAL

Drejtor i APAAL

Prof.Dr Avni Meshi

*Përgjegjësi i Sektorit të Promocionit dhe Vlerësimit,
Çlirim Duro*

*Përgjegjësi i Sektorit të Statistikave dhe Analizave, Niko
Hyka*

APAAL

Agjencia Publike e Akreditimit të Arsimit të Lartë

*Adresa: Rr. Durrësit, pranë gjim. Qemal Stafa, Tiranë,
Shqipëri*

Tel/Fax: ++355 (0) 4 2 257954/ ++355 (0)4 2 266302

E-mail: info@aaal.edu.al

Webside: www.aaal.edu.al

STANDARDET SHTETËRORE TË CILËSISË

Standardet Shtetërore të Cilësisë, logjika dhe organizimi

Standardet Shtetërore të Cilësisë janë hartuar në bazë dhe për zbatim të nenit 61, të ligjit nr. 9741, datë 21.5.2007, “Për arsimin e lartë në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar dhe në mbështetje të udhëzimeve të Sigurimit të Cilësisë në Hapësirën Europiane të Arsimit të Lartë.

Ato ndihmojnë Institucionet e Arsimit të Lartë të vlerësojnë procedurat, rezultatet dhe potencialet e tyre. Ndarja në katër grupe i orienton Institucionet e Arsimit të Lartë për përmbushjen e detyrave themelore (Programet e studimeve, politika shkencore, menaxhimi i institucionit) dhe i ndihmon ato në vlerësimin e sigurimit të brendshëm të cilësisë nga një këndvështrim strategjik.

Nëpërmjet këtyre standardeve sa normative, aq edhe të mundshme për t’u zbatuar, institucioneve u mundësohet gjithë liria për t’u shprehur.

Kjo paketë standardesh, e bazuar në logjikën e funksionimit i fton Institucionet e Arsimit të Lartë që ta pranojnë atë. Me një vlerësim të kryer siç duhet, institucioni do të ketë një vizion të përgjithshëm të funksionimit të tij dhe autonomi më të madhe në politikën e menaxhimit.

Logjika mbi bazën e së cilës janë hartuar Standardet Shtetërore të Cilësisë dikton që ato të shpërndahen në të gjitha njësitë përbërëse të Institucioneve të Arsimit të Lartë, me qëllim që në procesin e vetëvlerësimit të përfshihen, jo vetëm organet dhe autoritetet drejtuese të tyre. Kjo është edhe mundësi për të krijuar një rrymë dinamike që do të shtrojë para tyre nevojën e njohjes së praktikave kolektive të suksesshme dhe përdorimit të instrumenteve dhe metodave të vlerësimit të qëndrueshëm.

Kështu, institucioni do të përdorë procesin e vetëvlerësimit për qëllimet e veta, si një mjet të vërtetë të matjes dhe progresit, për të treguar imazhin që do ta bëjë të dallohet midis institucioneve të tjera. Për më tepër, raporti i vlerësimit të brendshëm që do të ketë hartuar do t'i mundësojë Agjencisë Publike të Akreditimit të Arsimit të Lartë (APAAL) të vlerësojë aftësinë e institucionit për të provuar që i plotëson detyrimet dhe përgjegjësitë e veta dhe është i vetëdijshëm për mundësitë e tij.

Fjalori

Objektivat kryesorë të programeve të studimeve dhe standardet e programeve të ofruara janë bazë e ndërtimit të kapitujve dhe nxjerrin në pah qëllimet që Institucionet e Arsimit të Lartë synojnë të arrijnë në raport me misionet e tyre në shërbimin publik. (shembuj: studentët, nga regjistrimi deri te punësimi; kërkimi: rezultatet e kërkimit, përhapja, vlerësimi, transferimi etj.).

Standardet: Janë tërësia e kërkesave, cilësive dhe karakteristikave që ndihmojnë për realizimin e këtyre objektivave themelore të IAL-ve dhe që përcaktohen si synime për t'iu përgjigjur një niveli të caktuar të zhvillimit të institucionit (shembuj: institucioni ndjek një politikë të mirëprirjes së studentëve të rinj; institucioni ndjek një politikë të komunikimit publik dhe të përhapjes së rezultateve në fushën e kërkimit shkencor...).

Kriteret: Janë shembuj të praktikave të mira, të listuara në mënyrë jo të fundme (pra që nuk u është shkuar deri në fund për t'i shqyrtuar). Ato ndihmojnë institucionin për përmbushjen e standardeve në favor të përmirësimit të cilësisë (shembuj: institucioni ofron programe studimi dhe siguron personelin akademik për realizimin e tyre; institucioni bashkëvepron me aktorë nga fusha ekonomike dhe të biznesit vendas ose të huaj). Treguesit e performancës si dhe zgjidhjet e përshtatura për të arritur më të mirën e saj, do të përmirësojnë funksionimin e institucionit.

Standardet Shtetërore të Cilësisë në Institucionet e Arsimit të Lartë.

Standardet Shtetërore të Cilësisë përfaqësojnë tërësinë e kërkesave, kritereve që plotëson një institucion dhe shërbejnë si një sërë rekomandimesh që ndihmojnë Institucionet e Arsimit të Lartë të arrijnë një nivel të caktuar zhvillimi.

Kriteret përbëjnë elemente standarde, të arritshme dhe të verifikueshme, të përcaktuara qartë mbi të cilat mbështeten institucionet për përmbushjen e misionëve të tyre dhe nëpërmjet të cilave jepet një vlerësim, bëhet një klasifikim etj.

Përmbajtja

STANDARDET PËR AKREDITIMIN E PROGRAMEVE TË STUDIMEVE TË CIKLIT TË TRETË (DOKTORATË)

I- PROGRAMET E STUDIMEVE TË CIKLIT TË TRETË (DOKTORATË)

Standardi I. 1. Konteksti i përgjithshëm.....10

Standardi I. 2. Ngritja e vazhdueshme e nivelit teorik
dhe nxitja e punës në grup e studentëve janë objektiva të
një programi studimi të ciklit të tretë-doktoratës.....11

Standardi I. 3. Pranimi i studentëve në një program
studimi doktrate.....14

Standardi I. 4. Hartimi dhe realizimi i kursit teorik të
ciklit të tretë të studimeve (doktoratë).....17

II- KËRKIMI SHKENCOR

Standardi II. 1. Kapacitetet për kërkim shkencor.....19

Standardi II. 2. Baza didaktike dhe mbështetja
teknike.....21

Standardi II. 3. Hartimi dhe miratimi i projektit kërkimor të propozuar.....	22
Standardi II. 4. Udhëheqja e doktorantëve dhe vlerësimi në vazhdimësi i ecurisë së studimeve të doktoratës.....	23
Standardi II. 5. Vlerësimi përfundimtar i studentëve në këtë cikël.....	27

III - DREJTIMI DHE ADMINISTRIMI I STUDIMEVE TË DOKTORATËS

Standardi III. 1. Administrimi dhe mjetet për financimin e programit të studimeve të doktoratës.....	33
Standardi III. 2. Aspekte sasiore të programit të studimeve të doktoratës.....	35
Standardi III. 3. Financimi i programeve të studimeve të doktoratës.....	36
Standardi III. 4. Internacionalizimi i programeve të studimeve të doktoratës.....	37

STANDARDET SHTETËRORE TË CILËSISË PËR AKREDITIMIN E PROGRAMEVE TË STUDIMEVE TË CIKLIT TË TRETË (DOKTORATË)

Studimet e doktoratës në sistemin e arsimit të lartë në Shqipëri, bazuar në Strategjinë Kombëtare të Arsimit të Lartë dhe në Procesin e Bolonjës janë programe studimi të ciklit të tretë. Ato ndërtohen si programe individuale për aftësim në kërkim shkencor të pavarur. Programet e studimit të doktoratës realizojnë formimin e doktorantëve, duke u dhënë atyre një kulturë ndërdisiplinare në kuadër të një projekti shkencor koherent, që ka për qëllim përgatitjen e tyre shkencore dhe profesionale përmes punës kërkimore shkencore. Programet e studimeve të doktoratës akreditoohen për një periudhë kohe deri në 6 vjet, duke iu referuar standardeve dhe kritereve të bëra publike dhe të aplikuar në çdo program studimi doktorate. Vlerësimi i programeve të studimeve të doktoratës merr parasysh vetëvlerësimin e programit të kryer nga universitetet përkatëse.

I - PROGRAMET E STUDIMEVE TË CIKLIT TË TRETË (DOKTORATË)

Standardi I.1 –

Kuadri i përgjithshëm

Kriteri 1.

Programi i studimit i ciklit të tretë (doktoratë) është një program i ri apo një program i riorganizuar;

Kriteri 2.

Nëse është i riorganizuar, në ç` masë e ka prekur ai programin e mëparshëm;

Kriteri 3.

Numri i përgjithshëm i doktorantëve dhe numri i atyre që e ndjekin këtë program studimi çdo vit është në përputhje me politikat e Institucioneve të Arsimit Lartë (IAL) ku zhvillohet programi si dhe me politikat shtetërore për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor në lidhje me njohjen dhe vlefshmërinë e diplomës dhe me raportin e numrit të doktorantëve për një udhëheqës shkencor;

Kriteri 4.

Programi i studimeve të doktoratës mbështetet nga grupe kërkimore kombëtare apo ndërkombëtare të akredituara për kërkim në fushën a fushat përkatëse të studimeve;

Kriteri 5.

Programi i studimeve të doktoratës mbështetet nga një buxhet i mjaftueshëm për kërkim;

Kriteri 6.

Numri dhe niveli i kërkuesve të angazhuar në këtë program përbën një garanci për realizimin e programit (60% e tyre duhet të jenë personel akademik i brendshëm, i angazhuar në kërkim dhe me tituj akademikë: “Profesor”, “Profesor i Asociuar” ose gradë shkencore “Doktor” apo “PHD” të fituar në universitete të njohura në botë për cilësi dhe veprimtari të pasur kërkimore dhe botuese në fushën përkatëse;

Kriteri 7.

Raporti i vlerësimit të brendshëm të programit të studimit të ciklit të tretë shqyrtohet nga Këshilli i Profesorëve.

Standardi I.2 –

Ngritja e vazhdueshme e nivelit teorik dhe nxitja e punës në grup e studentëve janë objektiva të një programi studimi të ciklit të tretë-doktoratës

Kriteri 1

Niveli i zhvillimit të kërkimit shkencor ndihmon në aftësimin e studentit për të përfunduar me sukses programin e studimit;

Kriteri 2

Studentët kanë mundësi të marrin pjesë në aktivitete të ndryshme kërkimore të lidhura ngushtë me fushën specifike në të cilën ndjekin studimet e doktoratës, të cilat e ndihmojnë të aftësohet për:

- a. Përvetësimin e metodologjive të kërkimit për veprimtari krijuese të pavarura si: artikuj shkencorë, prezantime, qasje standarde për referenca, bibliografi, indekse dhe të shkruarit e përmbajtjes si bazë për përpunimin e tezës së doktoratës;
- b. Punën e pavarur në laborator;
- c. Përdorimin e burimeve të informacionit (p.sh. bibliotekat dhe interneti) dhe administrimin e informacionit;
- d. Përdorimin e teknologjive bashkëkohore për prezantime publike;
- e. Përvetësimin e metodave të avancuara të analizës dhe përpunimit të të dhënave;
- f. Njohjen dhe përvetësimin e terminologjisë së specializuar lidhur me fushën kërkimore të doktorantit;

Kriteri 3

Studentët e doktoratës marrin pjesë në aktivitetet e parashikuara të doktoratës jashtë punës kërkimore të tyre.

Një doktorant është i lirë të marrë pjesë si dëgjues apo si referues në:

- a. Ligjërata;
- b. Seminare;
- c. Debate ndërdisiplinare, të organizuara në kuadër të programit të studimit të doktoratës;
- d. Mundësi të tjera të të mësuarit si: ndjekja e prezantimeve të studentëve të post-doktoratës dhe të projekteve kërkimore, madje edhe kur kjo nuk lidhet drejtpërdrejt me interesin e kërkimit të studentit.

Udhëheqësit shkencorë i këshillojnë studentët të marrin pjesë në aktivitete dhe konferenca shkencore që i ndihmojnë në punën e tyre kërkimore;

Kriteri 4

Studentët kanë fituar aftësi për komunikimin e duhur me nivel shkencor (Aftësitë e komunikimit të studentit përfshijnë: kompetencën për të shkruar në mënyrë të qartë dhe me një stil të përshtatshëm; përdorimin e argumenteve bindëse dhe artikulimin e qartë të ideve para publikut të interesuar; zotësinë për të debatuar dhe mbështetur të tjerët, të përfshirë, në mësimdhënie, mbikëqyrje ose demonstrime);

Kriteri 5

Studentët kanë fituar aftësi për komunikim korrekt me të tjerët, aftësi e nevojshme kjo për një studiues, por

edhe në situata të tjera (të qenët në gjendje të zhvillojnë dhe të ruajnë bashkëpunimin dhe marrëdhëniet e punës me të tjerët, vetëdijesimin se si sjellja e tyre prek atë vetë dhe të tjerët dhe për të qenë i gatshëm për të dëgjuar, për të dhënë dhe për të marrë, me mprehtësi, reagimet dhe përgjigjet);

Kriteri 6

Zhvillimi i aftësive të komunikimit të studentëve të doktoratës ka nxitur inkurajimin e tyre për angazhim në mësimdhënie në programet e studimit të ciklit të parë dhe të dytë (p.sh. duke u angazhuar në mësimdhënie si lektorë, në mbështetje të profesorëve udhëheqës të disertacionit të tyre.).

Standardi I.3 –

Pranimi i studentëve në një program studimi doktorate

Kriteri 1

Studenti i pranuar në programin e studimit të doktoratës ka përfunduar me notë mesatare (> 80% të pikëve) ciklin e dytë të studimeve dhe ka fituar diplomën universitare “Master i Shkencave”/“Master i arteve të bukura” ose një diplomë ekuivalente me të, pas përfundimit të studimeve universitare që përfshijnë një tezë shkencore të vlerësuar me 30-40 kredite ECTS;

Kriteri 2

Kandidati që aplikon për të vazhduar programin e studimeve të ciklit të tretë, doktoratën, ka njohuri të thelluara teorike në fushën përkatëse të studimit. Disa nga njohuritë bazë që doktoranti ka, janë:

- a. Të menduarit krijues;
- b. Zhvillimi i sensit kritik lidhur me fushën e kërkimit;
- c. Lidhjet mes fushave të ndryshme të kërkimit;
- d. Aftësi të zhvilluara për zgjidhjen e problemeve që dalin gjatë punës kërkimore;
- e. Kompetencë për të menaxhuar kompleksitetin e kërkimit dhe për të propozuar ide të reja në fushën e kërkimit;

Kriteri 3

Studenti i pranuar në programin e studimeve të doktoratës është i gatshëm të zbatojë në praktikë dijet dhe njohuritë e fituara nga puna kërkimore në fushën përkatëse të studimeve;

Kriteri 4

Studenti zotëron gjuhën angleze të certifikuar në nivelin internacional, së paku “C1”, mbi bazën e testeve të njohura ndërkombëtare dhe një gjuhë të dytë të huaj si frëngjisht, gjermanisht, italisht, spanjisht ose rusisht. Në shkencat shoqërore mund të jetë gjuha

latine, greqishtja e vjetër, persishtja ose ndonjë gjuhë tjetër e nevojshme për hulumtime në fushën përkatëse;

Kriteri 5

Këshilli i Profesorëve ka përcaktuar kriteret për t'u pranuar në programin e studimeve të doktoratës të pasqyruara në rregulloren e programit të studimeve të doktoratës;

Kriteri 6

Aplikanti ka marrë informacion të detajuar për programin e studimit të doktoratës, para se të pranohet në të. Ai është plotësisht i informuar lidhur me:

- a. Kohëzgjatjen e programit të studimit;
- b. Kushtet që duhet të plotësojë studenti përpara paraqitjes në provimin e doktoratës;
- c. Mbështetjen që institucioni i siguron studentit nwpwrmjet strukturave administrative dhe kërkimore për aktivitetet e parashikuara në programin e studimit (laboratorë, biblioteka, etj.);
- d. Modalitetet e ushtrimit të veprimtarisë kërkimore apo krijuese të studentëve të doktoratës, veçanërisht lidhur me përgatitjen e tezës së doktoratës;

Kriteri 7

Në kriteret e pranimit përfshihet edhe intervista dhe mbështetjet që mund të sigurohen nga referencat dhe dokumente të tjera shtesë;

Kriteri 8

Në politikat e pranimit përfshihet edhe provimi i pranimit për doktoratë.

Standardi I.4 -

Hartimi dhe realizimi i kursit teorik të ciklit tretë të studimeve (doktoratë)

Kriteri 1

Programet e studimeve të ciklit të tretë përfshijnë 60 kredite për studime të organizuara teorike;

Kriteri 2

Në studimet e organizuara teorike janë parashikuar, të ekuilibruara, raportet e orëve për formim akademik dhe shkencor të përgjithshëm me atë specifik;

Kriteri 3

Plani i detajuar mësimor është miratuar sipas akteve nënligjore në fuqi;

Kriteri 4

Kursi teorik i doktoratës vlerësohet me një provim të përgjithshëm teorik, në fushën përkatëse të studimeve,

të organizuar nga dekanati dhe Këshilli i Profesorëve me një komision të përbërë nga 5 (pesë) Profesorë të fushës kërkimore përkatëse ose të përafërt me të. Kandidatët që arrijnë rezultate mbi 80% të pikëve lejohen të vijojnë pjesën kërkimore të studimeve të doktoratës. Ata që nuk e arrijnë këtë rezultat marrin një dëshmi për modulet e zhvilluara, së bashku me kreditet e grumbulluara dhe i ndërpresin studimet e doktoratës.

II - KËRKIMI SHKENCOR

Standardi II.1 –

Kapacitetet për kërkim shkencor

Kriteri 1

Një program studimi i ciklit tretë (doktoratë) është i integruar në veprimtarinë kërkimore të Institucioneve të Arsimit të Lartë;

Kriteri 2

Institucioni që ofron programe studimi të ciklit të tretë (doktoratë), ka personel të mjaftueshëm, akademik me tituj e grada shkencore;

Kriteri 3

Institucioni ka struktura administrative dhe kërkimore, të mjaftueshme për aktivitetet e parashikuara në programin e studimit për kryerjen e kërkimeve. Institucioni mund të organizojë programe të përbashkëta të studimit të doktoratës me një a më shumë institucione të tjera, në bazë marrëveshjesh midis tyre;

Kriteri 4

Institucioni ka kapacitetin për të kryer udhëheqjen e çdo studenti të doktoratës në aktivitetet e kërkimit dhe detyrat respektive didaktike;

Kriteri 5

Institucioni ka marrëveshje me institucione të tjera akademike e kërkimore, brenda dhe jashtë vendit, që mbështesin shkëmbimin e personelit akademik dhe të studentëve të doktoratës si dhe veprimtaritë akademike e kërkimore të shkollës së doktoratës;

Kriteri 6

Personeli akademik duhet të tregojë arritjet në fushën kërkimore përmes veprimtarive krijuese të tilla si: referime, botime shkencore, revista, libra a monografi;

Kriteri 7

Tregues të veprimtarisë kërkimore të nivelit të lartë janë publikime që përmbajnë citime nga veprimtaria botuese e kërkimore-shkencore nga studiues të tjerë jashtë programit të studimit të doktoratës, sidomos ndërkombëtarë, lidhur me rezultatin e kërkimit shkencor në institucionin që ofron programe të doktoratës;

Kriteri 8

Financimet e jashtme të përfituara për kërkim shkencor janë tregues të veprimtarisë kërkimore me nivel të lartë dhe administrohen për mbarëvajtjen e programit përkatës të studimeve.

Standardi II.2 –

Baza didaktike dhe mbështetja teknike

Kriteri 1

Studentët e pranuar në programin e studimit të ciklit të tretë kanë kushtet e nevojshme për të realizuar programin e studimit me karakter akademik e kërkimor;

Kriteri 2

Programi i studimeve të doktoratës siguron harmonizim të synimeve të studentit në fushën kërkimore-shkencore, projekteve kërkimore të miratuara dhe, në përfundim të tij, edhe të mundësisë për karrierë akademike dhe punësim;

Kriteri 3

Programi i studimit të ciklit të tretë ka në dispozicion një bibliotekë shkencore të pasur me botime në letër dhe në formë elektronike si dhe infrastrukturë të plotë të IT-së;

Kriteri 4

Studentët kanë mbështetjen teknike të mjaftueshme për zhvillimin e kërkimit shkencor;

Kriteri 5

Hulumtimet që kanë të përfshira kërkime laboratorike mbështeten me bazë laboratorike të mjaftueshme.

Standardi II.3 –

Hartimi dhe miratimi i projektit kërkimor të propozuar

Kriteri 1

Aplikanti që kërkon të pranohet në programin e studimeve të doktoratës ka parashtruar kërkesën për një fushë të veçantë kërkimi dhe kjo është diskutuar me të gjatë intervistës;

Kriteri 2

Fusha e hulumtimit/kërkimit është përzgjedhur në mënyrë të tillë që programi i studimeve të doktoratës të mund ta mbështesë atë;

Kriteri 3

Propozimi miratohet nga Këshilli i Profesorëve, në rast se plotësohen kriteret e parashikuara dhe të shpallura në rregulloren e studimeve të doktoratës.

Gjithashtu duhet të konfirmohen:

- a. Kohëzgjatja e programit të studimeve;
- b. Modalitetet e verifikimit të veprimtarisë kërkimore apo krijuese të studentëve të doktoratës;
- c. Mënyra e paraqitjes përfundimtare të rezultatit të kërkimit që do arrijë doktoranti.;

Kriteri 4

Një anëtar i personelit akademik me titull “Profesor”, “Profesor i Asociuar” ose me gradën shkencore “Doktor” apo (“PhD”) të fituar në fushën shkencore, në të cilën vazhdon studimet doktoranti, në universitete, të njohura në botë, për cilësi dhe veprimtari të pasur kërkimore dhe botuese në fushën përkatëse, është emëruar nga Këshilli i Profesorëve për të udhëhequr dhe për të mbështetur punën kërkimore të studentit;

Kriteri 5

Studenti i doktoratës paraqet para Këshillit të Profesorëve planin e zhvillimit të kërkimit, të hartuar prej tij dhe të diskutuar me udhëheqësin e vet;

Kriteri 6

Udhëheqësi i ka këshilluar në mënyrë të vazhdueshme studentët që udhëheq, për detyrat didaktike dhe aktivitetet kërkimore si edhe për metodologjinë e hulumtimit për të siguruar ecurinë e tij/tyre në këtë program studimesh.

Standardi II.4 –

Udhëheqja e doktorantëve dhe vlerësimi në vazhdimësi i ecurisë së studimeve të doktoratës

Kriteri 1

Udhëheqësi shkencor i studentit është përgjegjës për drejtimin, këshillimin, vlerësimin e nevojave të studentit si edhe për zhvillimin dhe monitorimin e përparimit të punës kërkimore të studentit. Ai ka titullin akademik “Profesor”, “Profesor i Asociuar” ose gradën shkencore “Doktor” apo (“PhD”) të fituar në universitetet perëndimore dhe ka veprimtari të pasur kërkimore dhe botuese;

Kriteri 2

Të gjithë udhëheqësit shkencorë kanë pasur ekspertizën, instruksionin dhe udhëzimet e duhura për rolin e tyre në realizimin e projektit kërkimor-shkencor të studentëve të doktoratës;

Kriteri 3

Udhëheqësit shkencorë punojnë për përditësimin e njohurive dhe aftësive të tyre, mbështetur në marrëveshjet institucionale, me qëllim mundësimin e shkëmbimeve të praktikave më të mira dhe dhënien e këshillave në mbështetjen efektive të studentëve;

Kriteri 4

Këshilli i Profesorëve përzgjedh udhëheqësit shkencorë, të aftë për të drejtuar punën kërkimore të doktorantëve, mbështetur në vlerësimin e veprimtarive kërkimore botuese të tyre, brenda e jashtë vendit;

Kriteri 5

Udhëheqësi shkencor kryesor dhe udhëheqësi tjetër (kur programi i studimeve të doktoratës ofrohet nga më shumë se një universitet) siguron/jnë që studentët e doktoratës të marrin mbështetje të mjaftueshme dhe udhëzime për të lehtësuar punën e tyre për arritjen e suksesit;

Kriteri 6

Në të gjitha rastet, studenti duhet të ketë vetëm një pikë të identifikuar kontakti, i cili duhet të jetë udhëheqësi kryesor i tij. Nëse udhëheqësi kryesor nuk është në dispozicion, studenti duhet të dijë se kush do të jetë personi që do ta zëvendësojë;

Kriteri 7

Universiteti siguron që udhëheqësi të ketë kohën e mjaftueshme për ta mbikëqyrur studentin e doktoratës;

Kriteri 8

Në qoftë se udhëheqësi kryesor nuk është në gjendje të vazhdojë mbikëqyrjen e studentit, ose do të mungojë për një periudhë të konsiderueshme, ai duhet të zëvendësohet nga një udhëheqës tjetër para periudhës së marrjes së diplomës për gradën shkencore “Doktor”;

Kriteri 9

Nëse marrëdhënia student-udhëheqës nuk funksionon mirë, me kërkesë të studentit ose të mbikëqyrësit të tij,

ndryshohet udhëheqësi, me kusht që kjo të mos cenojë ecurinë e projektit;

Kriteri 10

Janë përcaktuar procedura të qarta dhe transparente për verifikimin e dijeve apo vlerësimin periodik të studentit (për shembull, një rishikim vjetor nga një panel i thirrur për këtë qëllim ose nga një komision i posaçëm i ngritur nga Këshilli i Profesorëve). Studenti i doktoratës dhe udhëheqësi i tij duhet të jenë të pranishëm gjatë këtij procesi. Mënyra dhe periudhat e verifikimit të dijeve apo vlerësimit periodik të studentit të doktoratës parashikohen dhe specifikohen që në fillim të programit të studimeve të doktoratës;

Kriteri 11

Konkluzionet e vlerësimit në vazhdimësi, për realizimin e projektit kërkimor shkencor të programit të studimeve të doktoratës, janë të qarta dhe transparente, përfshirë pezullimin, zgjatjen ose përjashtimin nga studimet e doktoratës;

Kriteri 12

Takimet ndërmjet udhëheqësve dhe doktorantëve janë të dokumentuara, sidomos gjatë shqyrtimit të raporteve të progresit.

Standardi II.5 -

Vlerësimi përfundimtar i studentëve në këtë cikël studimesh

Kriteri 1

Studenti jep prova që ka fituar:

- a. Njohuri të thelluara në fushën përkatëse shkencore;
- b. Njohuri të thelluara në disa fusha të afërta me të;
- c. Aftësi profesionale në përdorimin e teknologjisë bashkëkohore për të zgjidhur problemet kritike që lidhen me fushën e tij të kërkimit;
- d. Risi, për të zgjeruar dhe për të rifreskuar njohuritë ekzistuese;
- e. **Autonomi, integritet shkencor**, profesional dhe përkushtim për zhvillimin e ideve të reja që nxisin kërkimin shkencor.;

Kriteri 2

Studenti jep prova që me anë të kërkimit shkencor të realizuar, ai ka sjellë produkte shkencore origjinale, punime shkencore të një niveli të lartë shkencor, disa prej të cilave kanë merituar a meritojnë publikimin në revista shkencore kombëtare dhe ndërkombëtare;

Kriteri 3

Vlerësimi përfundimtar i studentëve të doktoratës bazohet mbi të gjitha në një vlerësim të produktit kërkimor shkencor të tij;

Kriteri 4

Mbi bazën e një marrëveshjeje të arritur që në fazën e miratimit të programit të studimeve, rezultati i kërkimit të paraqitet si tezë disertacioni, ose kumulativ me 3 artikuj shkencorë të botuar në revista ndërkombëtare me faktor impakti me koeficient mbi 1;

Kriteri 5

Në rastin e provimit në doktoratë me tezë disertacioni doktoranti ka plotësuar kushtet e mëposhtme:

- a. Ka realizuar si autor i parë, së paku, tri referime ose paraqitje (poster) shkencore, nga të cilat dy referime ose paraqitje janë mbajtur në veprimtari shkencore ndërkombëtare, në një vend perëndimor (simpozium, konferencë, kongres), të pranuar në bazë të një vlerësimi paraprak shkencor dhe i botuar në “Proceedings”, të indeksuar me kod ISBN-je;
- b. Ka botuar, si autor i parë, së paku tre artikuj shkencorë në revista shkencore. Së paku, dy prej artikujve janë botuar ose pranuar për

botim në revista të njohura perëndimore, me bord editorial;

- c. Ka përgatitur dhe paraqitur në Këshillin e Profesorëve të fakultetit disertacionin, së bashku me një përmbledhje, të miratuar nga udhëheqësi shkencor. Struktura e disertacionit dhe e përmbledhjes së tij përcaktohen në rregulloren e studimeve të doktoratës.;

Kriteri 6

Këshilli i Profesorëve përcakton dy ose tre oponentë, një prej të cilëve është nga jashtë institucionit. Oponentët janë edhe anëtarë të jurisë për vlerësimin e disertacionit. Ata kanë titujt akademikë të kërkuar dhe një veprimtari kërkimore e botuese të pasur, brenda e jashtë vendit, në fushën përkatëse të studimeve në të cilën ofrohet edhe programi i studimeve të doktoratës;

Kriteri 7

Nuk emërohen oponentë të cilët kanë pasur një përfshirje substanciale në punën e studentit të doktoratës, ose puna e të cilëve është vetë fokusi i projektit të kërkimit;

Kriteri 8

Një kopje e disertacionit i jepet çdo oponenti, duke i dhënë kohën e mjaftueshme për ta lexuar dhe për të shkruar për të një raport të veçantë. Oponentët nuk duhet të komunikojnë midis tyre, as me doktorantin

ose me udhëheqësin shkencor të tij gjatë kësaj periudhe. Oponentët duhet të verifikojnë edhe vërtetësinë e të dhënave të përdorura në disertacion, respektimin e praktikës së punës kërkimore si edhe citimet e punimeve kërkimore dhe artikujve të autorëve të tjerë.

Kriteri 9

Oponentët shprehen qartë për pastërtinë e punimit shkencor nga plagjiatura. Në rast se vërejnë e konstatojnë se kjo ka ndodhur, ata kërkojnë ndërprerjen e vlerësimit të disertacionit;

Kriteri 10

Disertacioni shoqërohet me një përmbledhje, rreth 10 faqe, në gjuhën angleze. Kjo përmbledhje shpallet në faqen zyrtare të institucionit, në rubrikën e caktuar për informimin për këtë program studimi;

Kriteri 11

Udhëheqësi shkencor i studentit nuk duhet të jetë oponent;

Kriteri 12

Kur oponentët kanë përfunduar raportet e tyre, ata thirren nga dekani dhe kryetari i Këshillit të Profesorëve për të rënë dakord për zhvillimin e provimit me gojë;

Kriteri 13

Është e rekomandueshme, që një anëtar i jurisë së provimit të doktoratës të jetë nga universitete të njohura në botë, për cilësi dhe veprimtari të pasur kërkimore dhe botuese në fushën përkatëse, i cili ka së paku gradën shkencore “Doktor” të fituar në fushën shkencore në të cilën vazhdon studimet doktoranti dhe mbi 5 vjet përvojë akademike e kërkimore. Ky kriter mund edhe të mos zbatohet për shkencat albanologjike. Vlerësimi i doktorantit në provim bëhet i hapur me konsensus, me kusht që të gjithë anëtarët të jenë shprehur për një notë kaluese. Nëse, qoftë edhe një anëtar e ka vlerësuar, me argumente bindëse, doktorantin/ten me notë jokaluese, edhe rezultati përfundimtar do të jetë jokalues;

Kriteri 14

Oponentët i dorëzojnë dekanit të njësisë që e organizon programin e studimeve të doktoratës dhe kryetarit të jurisë së provimit të doktoratës nga një kopje të raporteve individuale të tyre;

Kriteri 15

Mbrojtja e disertacionit për marrjen e diplomës për gradën shkencore “Doktor” është publike. Ajo njoftohet së paku 4 javë përpara dhe bëhet në prani të anëtarëve të departamentit, studentëve dhe pedagogëve të interesuar të Institucionit përkatës të Arsimit të Lartë;

Kriteri 16

Vlerësimet që mund të bëjnë oponentët përfshijnë: dhënien e diplomës për gradën shkencore “Doktor”; ose riparaqitjen e punimit kërkimor me shkrim, pas plotësimit të rekomandimeve të tyre; ose një zgjatje të mëtejshme të programit të studimeve; ose refuzimin e dhënies së diplomës për gradën shkencore “Doktor”;

Kriteri 17

Nga një kopje e disertacionit, të studentit që ka marrë diplomën për gradën shkencore “Doktor” të depozitohet në bibliotekën e fakultetit, të institutit kërkimor, qendrave kërkimore universitare, universitetit ku është realizuar programi i studimit dhe punimi shkencor dhe një kopje në Bibliotekën Kombëtare. Diploma për gradën shkencore “Doktor” nuk lëshohet pa u depozituar në institucionet e lartpërmendura disertacioni i botuar, në letër dhe në disk, (CD) dhe pa u bërë publik në faqen zyrtare të Institucionit përkatës të Arsimit të Lartë;

Kriteri 18

Diploma për gradën shkencore “Doktor” nuk lëshohet pa u regjistruar më parë në Regjistrin Kombëtar të Doktoratave të Komisioni të Vlerësimit të Titujve Akademikë (KVTA) në MASH.

III- DREJTIMI DHE ADMINISTRIMI I STUDIMEVE TË DOKTORATËS

Standardi III.1 –

Administrimi dhe mjetet për financimin e programit të studimeve të doktoratës

Kriteri 1

Njësia që organizon programin e studimeve të doktoratës i ka të akredituara dy ciklet e para të studimeve në fushën, në të cilën e ofron programin e studimit të doktoratës;

Kriteri 2

Njësia që organizon programin e studimeve të doktoratës ka në dispozicion mjedise administrative të mjaftueshme për të realizuar mirëfunksionimin e tij;

Kriteri 3

Për realizimin e programit të studimeve të doktoratës njësia që propozon hapjen e tij angazhon personelin e nevojshëm, duke filluar që nga sekretaria mësimore që ndjek mbarëvajtjen e programit mësimor të studimeve të ciklit të tretë;

Kriteri 4

Në rregulloren e programit të studimeve të doktoratës përcaktohen organet përgjegjëse për drejtimin e tij;

Kriteri 5

Këshilli i Profesorëve, që është përgjegjës për organizimin dhe drejtimin e programit të studimeve të doktoratës ka një numër të mjaftueshëm anëtarësh që mbulojnë gjithë problematikën e tij. Numri minimal i profesorëve të KP-së duhet të jetë 7 (shtatë) veta. Këshilli i Profesorëve mund të ngirhet edhe në nivel të institucionit të arsimit të lartë, kur njësitë kryesore të tij nuk përmbushin numrin e nevojshëm të profesorëve me kohë të plotë;

Kriteri 6

Këshilli i Profesorëve të njësisë kryesore që organizon dhe menaxhon programin e studimeve të doktoratës mblidhet periodikisht gjatë vitit;

Kriteri 7

Buxheti financiar i programit të studimeve të doktoratës është i mjaftueshëm për të arritur objektivat kërkimore për çdo doktorant;

Kriteri 8

Struktura e shpërndarjes së buxhetit financiar të programit të studimeve të doktoratës përputhet me politikën dhe nevojat e kërkimit shkencor.

Standardi III.2 –

Aspekte sasiore të programit të studimeve të doktoratës

Kriteri 1

Numri total i doktorantëve të regjistruar dhe numri doktorantëve për çdo vit;

Kriteri 2

Numri i doktorantëve të regjistruar që vijnë nga jashtë njësisë që ka hapur programin e studimeve të doktoratës;

Kriteri 3

Numri i diplomave të lëshuara për marrjen e gradës shkencore “Doktor” për çdo vit;

Kriteri 4

Kohëzgjatja mesatare e studimeve të doktoratës dhe cila ka qenë tendenca e këtij treguesi;

Kriteri 5

Numri dhe përqindja që zë, në nivel programi studimesh, i atyre që kanë ndërprerë studimet e doktoratës.

Standardi III.3 –

Financimi i programit të studimeve të doktoratës

Kriteri 1

Numri i punimeve kërkimore të mbështetur financiarisht nga ministria;

Kriteri 2

Shpërndarje e fondeve për ekipet pritëse dhe drejtuese të punimeve kërkimore është bërë në mënyrë të ekuilibruar;

Kriteri 3

Numri i punimeve kërkimore të financuara në kuadrin e projekteve kërkimore kombëtare, të përfituara nga udhëheqësit shkencorë të doktorantëve për këtë program studimesh;

Kriteri 4

Numri i punimeve kërkimore të financuara në kuadrin e projekteve kërkimore ndërkombëtare të përfituara nga udhëheqësit shkencorë të doktorantëve për këtë program studimesh.

Standardi III.4 –

Internacionalizimi i programit të studimeve të doktoratës

Kriteri 1

Numri, i shprehur në përqindje, i doktorantëve të regjistruar, që vijnë nga Kosova dhe trojet shqiptare, si edhe nga diaspora shqiptare;

Kriteri 2

Numri, i shprehur në përqindje, i doktorantëve të regjistruar që vijnë nga rajoni i Ballkanit;

Kriteri 3

Numri, i shprehur në përqindje, i doktorantëve të regjistruar që vijnë nga vendet e BE-së;

Kriteri 4

Numri, i shprehur në përqindje, i doktorantëve të regjistruar që vijnë nga vende të tjera të botës;

Kriteri 5

Programi i studimeve të doktoratës inkurajon mobilitetin e doktorantëve duke marrë përsipër një masë të konsiderueshme të shpenzimeve për formim akademik jashtë programit të studimeve të doktoratës;

Kriteri 6

Programi i studimeve të doktoratës inkurajon mobilitetin e doktorantëve duke marrë përsipër një masë të konsiderueshme të shpenzimeve për prezantimin e rezultateve të kërkimit në veprimtari shkencore kombëtare dhe ndërkombëtare (simpozium, konferencë, kongres);

Kriteri 7

Institucioni ka marrëveshje, së paku me një universitet perëndimor, që garanton programe të shkëmbimit të personelit akademik dhe të studentëve të doktoratës, si edhe realizim të projekteve kërkimore të përbashkëta. Për shkencat albanologjike bashkëpunimi mund të jetë edhe me një Institucion të Arsimit të Lartë apo qendër kërkimore në Kosovë dhe në trojet shqiptare;

Kriteri 8

Programi i studimeve të doktoratës krijon hapësirat e nevojshme për zhvillimin e programeve të përbashkëta të studimeve të doktoratës me universitete homologe në rajon, Evropë e më gjerë;

Kriteri 9

Programi i studimeve të doktoratës parashikon zhvillimin e 3-4 moduleve (jo më pak se 15 ECTS) në studimet e organizuara teorike dhe marrjen në provim të doktorantëve nga pedagogë të universiteteve

partnere të njohura në botë, për cilësi dhe veprimtari të pasur kërkimore dhe botuese në fushën përkatëse të studimeve. Për shkencat albanologjike vlen përjashtimi i cituar në kriterin 7;

Kriteri 10

Programi i studimeve të doktoratës nxit përfshirjen e profesorëve nga universitete të huaja si udhëheqës shkencorë ose si bashkëpunëtorë shkencorë të doktorantëve.